

Зміна імені громадянином України та її особливості

За Цивільним кодексом України **ім'я фізичної особи**, яка є громадянином України, складається із **прізвища, власного імені та по батькові**, якщо інше не випливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить.

Фізична особа, яка досягла шістнадцяти років, має право на власний розсуд змінити своє **прізвище та (або) власне ім'я**.

Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право змінити своє **прізвище та (або) власне ім'я** за згодою батьків або одного з них у разі, якщо другий з батьків помер, визнаний безвісно відсутнім, оголошений померлим, визнаний обмежено дієздатним, недієздатним, позбавлений батьківських прав щодо цієї дитини, а також якщо відомості про батька (матір) дитини виключено з актового запису про її народження або якщо відомості про чоловіка як батька дитини внесені до актового запису про її народження за заявою матері. У разі якщо над фізичною особою, яка досягла чотирнадцяти років, встановлено піклування, зміна прізвища та (або) власного імені такої особи здійснюється за згодою піклувальника.

Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право на зміну **по батькові у разі зміни її батьком свого власного імені** або виключення відомостей про нього як батька дитини з актового запису про її народження, а також у разі її усиновлення, визнання усиновлення недійсним або його скасування відповідно до закону.

Які необхідні документи?

Про зміну імені подається **заява** встановленої форми, що формується та реєструється за допомогою програмних засобів ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян за умови пред'явлення **паспорта** громадянина України.

До заяви про зміну імені додаються:

свідоцтво про народження заявника;

свідоцтво про шлюб (у разі, коли заявник перебуває у шлюбі);

свідоцтво про розірвання шлюбу (у разі, коли шлюб розірвано);

свідоцтва про народження дітей (у разі, коли заявник має малолітніх або неповнолітніх дітей);

свідоцтва про зміну імені заявника, його батька чи матері, якщо воно було раніше змінено;

заява батьків (одного з батьків або опікуна чи піклувальника у випадках, передбачених частиною другою статті 295 Цивільного кодексу України (для осіб віком 14-15 років);

фотокартка заявника;

документ, що підтверджує **сплату державного мита** за державну реєстрацію зміни імені, або документ, що підтверджує право на **звільнення від сплати державного мита**.

Для зміни імені фізичної особи, яка досягла чотирнадцятирічного віку, разом з відповідною заявою подається **заява батьків** про надання згоди (одного з батьків - у разі, коли другий помер, визнаний безвісно відсутнім, оголошений померлим, визнаний обмежено дієздатним, недієздатним, позбавлений батьківських прав щодо цієї дитини, а також якщо відомості про батька (матір) дитини виключено з актового запису про її

народження або якщо відомості про чоловіка як батька дитини внесені до актового запису про її народження за заявою матері). Заява про надання згоди батьків (одного з батьків) або піклувальника на зміну імені зазначеної особи може подаватися ними особисто, а у разі, коли заява через поважну причину не може бути подана особисто одним з батьків, така заява, нотаріально засвідчена або прирівняна до нотаріально засвідченої, від його імені може бути подана другим з батьків.

Під час подання заяви про зміну імені працівник державного відділу державної реєстрації актів цивільного стану звіряє вказані в ній відомості з поданими документами заявника, попереджає його про встановлену законодавством відповідальність за повідомлення неправдивих відомостей і про необхідність обміну паспорта громадянина України.

Державна реєстрація зміни імені громадян України провадиться за їх заявою державним відділом державної реєстрації актів цивільного стану **за місцем їх проживання.**

Особливості перевірки документів органами державної реєстрації актів цивільного стану

Для підтвердження достовірності поданих заявником документів відділ державної реєстрації актів цивільного стану, який прийняв заяву про зміну імені, додає до зазначених документів відповідні витяги з Державного реєстру актів цивільного стану громадян або копії відповідних актових записів цивільного стану.

Зміна імені проводиться за наявності в архівах відділів державної реєстрації актів цивільного стану України відповідних актових записів про народження малолітніх дітей заявника, до яких за наслідками державної реєстрації зміни імені у випадках, встановлених законом, вноситимуться зміни, та їх відомостей у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян.

У разі відсутності в архівах відділів державної реєстрації актів цивільного стану України актових записів про народження малолітніх дітей заявника та відомостей у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян державну реєстрацію зміни імені може бути проведено тільки після їх поновлення та внесення відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян в установленому порядку.

У разі реєстрації громадянином України актів цивільного стану в компетентних органах іноземних держав, з якими Україна не уклала договорів про правову допомогу та правові відносини у цивільних та сімейних справах, державна реєстрація зміни імені проводиться без витребування копій актових записів цивільного стану.

Реєстрація актів цивільного стану компетентними органами іноземних держав підтверджується відповідними легалізованими у встановленому порядку документами про реєстрацію актів цивільного стану.

Чи може бути відмова у зміні імені?

Державний відділ державної реєстрації актів цивільного стану надсилає необхідні матеріали до **органу внутрішніх справ** за місцем проживання заявника для надання **висновку** про можливість зміни імені.

Орган внутрішніх справ за результатами відповідної перевірки, яка проводиться безоплатно, у місячний строк готує та надсилає висновок про можливість зміни імені разом з усіма матеріалами до відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

Підставами для відмови у наданні дозволу на зміну імені є:

перебування заявника **під слідством, судом, адміністративним наглядом**; наявність у заявника **судимості**, яку не погашено або не знято в установленому законом порядку;
офіційне звернення правоохоронних органів іноземних держав **про оголошення розшуку** заявника;
подання заявником **неправдивих відомостей**.

У який термін розглядається заява?

Заява про зміну імені розглядається відділом державної реєстрації актів цивільного стану **у тримісячний строк** з дня її подання. За наявності поважної причини цей строк може бути продовжено, але не більш як на три місяці.

Розгляд заяви про зміну імені може бути зупинено у разі потреби у поновленні актових записів про народження малолітніх дітей заявника та внесенні їх відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

Заява про зміну імені дипломатичним представництвом або консульською установою України розглядається **у шестимісячний строк** з дня її подання.

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану на підставі документів про зміну імені та висновку органу внутрішніх справ про можливість зміни імені готує висновок про надання **дозволу** на зміну імені або про **відмову** у зміні імені в двох примірниках, один з яких надсилає заявнику.

У разі надання дозволу на зміну імені **заявник у тримісячний строк** від дня його надання відділом державної реєстрації актів цивільного стану **може звернутися для державної реєстрації зміни імені до відділу державної реєстрації актів цивільного стану**, яким складається актовий запис про зміну імені. Якщо заявник без поважних причин у зазначений строк не звернувся до відділу державної реєстрації актів цивільного стану для державної реєстрації зміни імені, дозвіл на зміну імені втрачає силу.

Відмова у наданні дозволу на зміну імені може бути оскаржена **в суді** в установленому порядку.

Державна реєстрація зміни імені **не тягне за собою** внесення змін до актових записів цивільного стану, складених стосовно особи, яка змінила ім'я, та її малолітніх і неповнолітніх дітей, крім передбачених законом випадків, а також її повнолітніх дітей.

На підставі актового запису про зміну імені відділ державної реєстрації актів цивільного стану змінює прізвище батьків в актовому записі про народження малолітніх дітей заявника у разі зміни прізвища таких дітей з дотриманням вимог Сімейного кодексу України.

На підставі актового запису про зміну імені в актовому записі про народження малолітньої дитини заявника змінюються відомості щодо імені батька та по батькові дитини у разі подання батьками відповідної заяви про зміну по батькові дитини.

Після цього надсилаються відповідні повідомлення до відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі для внесення аналогічних змін до других примірників актових записів цивільного стану.

Відомості про зміну імені підлягають обов'язковому внесенню до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

Раніше видані свідоцтва про народження малолітніх дітей заявника вилучаються і знищуються в порядку, передбаченому Порядком обліку, звітності та зберігання бланків свідоцтв.

Про державну реєстрацію зміни імені призовника і військовозобов'язаного відділ державної реєстрації актів цивільного стану в семиденний строк надсилає **повідомлення** районному, районному у місті, міському чи міськрайонному **військовому комісаріату**, у якому він перебуває на обліку, а також повідомлення до органу внутрішніх справ, територіального підрозділу Державної міграційної служби України, за місцем проживання заявника.

Після державної реєстрації зміни імені відділом державної реєстрації актів цивільного стану на першій сторінці паспорта заявника робиться відмітка про те, що **паспорт у зв'язку із зміною імені підлягає обміну протягом місяця**.

Чи є платною ця послуга?

Заявником **сплачується державне мито** у розмірі 0,3 неоподаткованого мінімуму доходів громадян та 3 неоподаткованих мінімумів доходів громадян – при повторній зміні імені.

Від сплати державного мита **звільняються**:

громадяни, віднесені до першої та другої категорій постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;

громадяни, віднесені до третьої категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, - які постійно проживають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення, за умови, що вони за станом на 1 січня 1993 року прожили або відпрацювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення не менше трьох років;

громадяни, віднесені до четвертої категорії потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які постійно працюють і проживають або постійно проживають на території зони посиленого радіоекологічного контролю, за умови, що за станом на 1 січня 1993 року вони прожили або відпрацювали в цій зоні не менше чотирьох років;

інваліди Великої Вітчизняної війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і прирівняні до них у встановленому порядку особи;

інваліди I та II групи.

Нормативні акти, якими регламентується надання адміністративної послуги

Цивільний кодекс України;

Сімейний кодекс України;

Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» Декрет Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 року № 523-р «Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 червня 2015 року № 669-р «Про реалізацію пілотного проекту у сфері державної реєстрації актів цивільного стану»

Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24 грудня 2010 року № 3307/5), зареєстровані в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2000 року за № 719/4940

Порядок розгляду відділами державної реєстрації актів цивільного стану – учасниками пілотного проекту заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, поданих через мережу Інтернет, затверджений наказом Міністерства юстиції України 09 липня 2015 року № 1187/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 09 липня 2015 року за № 813/27258
